

ČESKÝ OBRANNÝ STANDARD

130510 1. vydání	MUNICE 27 MM x 145 A ČLÁNKY NÁBOJOVÝCH PÁSŮ PRO LETECKÉ KANONY
----------------------------	---

ZAVÁDÍ	STANAG 3820, Ed. 3 27 mm x 145 AMMUNITION AND LINKS FOR AIRCRAFT GUNS Munice 27 mm x 145 a články nábojových pásů pro letecké kanony
NAHRAZUJE	Nenahrazuje žádnou normu nebo standard.

(VOLNÁ STRANA)

ČESKÝ OBRANNÝ STANDARD
MUNICE 27 MM X 145 A ČLÁNKY NÁBOJOVÝCH PÁSŮ PRO LETECKÉ
KANONY

Základem pro tvorbu tohoto standardu byl originál následujícího dokumentu:

STANAG 3820, Ed. 3   27 mm x 145 AMMUNITION AND LINKS FOR AIRCRAFT
GUNS
Munice 27 mm x 145 a články nábojových pásů pro
letecké kanony

OBSAH

	Strana
1 Předmět standardu	5
2 Nahrazení standardů (norem).....	5
3 Související dokumenty	5
4 Zpracovatel ČOS	6
5 Použité zkratky a značky	6
5.1 Zkratky a značky	6
6 Všeobecná ustanovení	7
7 Charakteristiky nábojů	7
7.1 Fyzikální vlastnosti.....	7
7.2 Funkční charakteristiky	8
7.3 Provozní prostředí	11
8 Charakteristiky nábojového pásu a jeho článků.....	12
8.1 Nábojový pás	12
8.2 Článek nábojového pásu	12
 Přílohy	
Příloha A Charakteristiky náboje 27 x 145 mm.....	14
Příloha B Charakteristiky nábojového pásu a jeho článků pro náboj 27 x 145 mm ..	17

1 Předmět standardu

1.1 ČOS 130510, 1. vydání, zavádí STANAG 3820, Ed. 3, do prostředí ČR. Účelem standardu je zajistit zaměnitelnost munice přijetím standardu nábojů 27 mm x 145 a článků nábojových pásů používaných v leteckých kanonech NATO.

1.2 Standard stanovuje jednotné požadavky na munici 27 x 145 mm (dále jen „náboj“) a články nábojových pásů pro účely jejich zaměnitelnosti prostřednictvím přijetí standardního typu náboje pro použití v 27mm leteckých kanonech NATO.

1.3 Požadavky na náboj a články nábojového pásu uvedené ve standardu jsou nezbytné z hlediska zaměnitelnosti s náboji zavedenými (používanými) v ozbrojených složkách ostatních členských zemí NATO. Obsah tohoto standardu je závazný dnem nabytí účinnosti.

2 Nahrazení standardů (norem)

ČOS nenahrazuje žádnou normu nebo standard.

3 Související dokumenty

V tomto ČOS jsou normativní odkazy na následující citované dokumenty (celé nebo jejich části), které jsou nezbytné pro jeho použití. U odkazů na datované citované dokumenty platí tento dokument bez ohledu na to, zda existují novější vydání/edice tohoto dokumentu. U odkazů na nedatované dokumenty se používá pouze nejnovější vydání/edice dokumentu (včetně všech změn).

AAP-06	– NATO GLOSSARY OF TERMS AND DEFINITIONS (ENGLISH AND FRENCH) Slovník NATO s termíny a definicemi (anglicky a francouzsky)
AOP-2	– IDENTIFICATION OF AMMUNITION Identifikační značení munice
AOP-38	– SPECIALIST GLOSSARY OF TERMS AND DEFINITIONS ON AMMUNITION SAFETY Specializovaný slovník termínů a definic pro oblast bezpečnosti munice
ČOS 051627	– ZKOUŠKY VOJENSKÉ TECHNIKY V ELEKTRICKÉM A ELEKTROMAGNETICKÉM PROSTŘEDÍ
ČOS 102501	– DEFINICE TLAKŮ A JEJICH VZÁJEMNÝ VZTAH PŘI KONSTRUOVÁNÍ A ZKOUŠENÍ HLAVNÍ DĚL, MINOMETŮ A MUNICE
ČOS 130004	– HODNOCENÍ BEZPEČNOSTI A POUŽITELNOSTI MUNICE
ČOS 130014	– KONSTRUKČNÍ POŽADAVKY NA INICIAČNÍ SYSTÉMY
ČOS 131502	– IDENTIFIKAČNÍ ZNAČENÍ VOJENSKÉ MUNICE
ČOS 999902	– ZKOUŠKY ODOLNOSTI VOJENSKÉ TECHNIKY VŮČI

MECHANICKÝM VLIVŮM PROSTŘEDÍ

- ČOS 999905 – ZKOUŠKY ODOLNOSTI VOJENSKÉ TECHNIKY VŮČI KLIMATICKÝM VLIVŮM PROSTŘEDÍ
- ČOS 999933 – VLIV OKOLNÍHO PROSTŘEDÍ NA VOJENSKOU TECHNIKU. KLIMATICKÉ PODMÍNKY
- ČOS 999935 – VLIV OKOLNÍHO PROSTŘEDÍ NA VOJENSKOU TECHNIKU. PODMÍNKY ELEKTRICKÉHO A ELEKTROMAGNETICKÉHO PROSTŘEDÍ

4 Zpracovatel ČOS

Vojenský technický ústav, s.p., odštěpný závod VTÚVM Slavičín, Ing. Jana Vlhová.

5 Použité zkratky a značky

5.1 Zkratky a značky

Zkratka	Název v originálu	Český název
AAP	Allied Administrative Publication	spojenecká administrativní publikace
AEP	Allied Engineering Publication	spojenecká technická publikace
AOP	Allied Ordnance Publication	spojenecká výzbrojní publikace
AP	Armour-Piercing	průbojný
APHE	Armour-Piercing High Explosive	průbojný tříštivo-trhavý
ČOS		český obranný standard
ČR		Česká republika
daN		dekanewton
HE	High Explosive	tříštivo-trhavý
MP	Multipurpose	víceúčelový
NATO	North Atlantic Treaty Organization	Organizace Severoatlantické smlouvy
SAPHE	Semi Armour-Piercing High Explosive	poloprůbojný tříštivo-trhavý
STANAG	NATO Standardization Agreement	standardizační dohoda NATO
TP	Training-Practice	výcvikový
TP-T	Training-Practice Tracer	výcvikový se stopovkou
TP-FRAN	Training-Practice Frangible	výcvikový křehký (frangible)

Zkratka	Název v originálu	Český název
VTÚVM		Vojenský technický ústav výzbroje a munice
sd	Standard deviation	výběrová směrodatná odchylka

6 Všeobecná ustanovení

Základní charakteristika všech nábojů v sérii 27 mm munice včetně TP, TP-T, TP-FRAN, HE, AP, APHE, SAPHE, MP a referenční munice pro zkušební účely musí vyhovovat požadavkům, které jsou uvedeny v příloze A.

Hlavní charakteristiky článků nábojových pásů musí odpovídat podrobnostem uvedených v příloze B.

Munice obsahující zapalovače musí být navržena, zkoušená a posouzena v souladu s ČOS 130014.

Munice musí být přijata jako bezpečná a vhodná pro použití příslušnou Národní autoritou v souladu s ČOS 130004.

Munice musí být vyráběna v souladu s technickými specifikacemi, které by měly minimálně odrážet požadavky tohoto standardu.

Zásoby střeliva se pravidelně kontrolují v souladu s technickými požadavky, které by měly minimálně odrážet požadavky tohoto standardu. Šarže munice, které nesplňují výkonnostní nebo bezpečnostní kritéria předepsaná v tomto standardu, budou považovány za nevhodné pro použití silami NATO.

Munice, která splňuje tyto požadavky, musí být označena NATO symbolem provozní zaměnitelnosti v souladu s AOP-2.

7 Charakteristiky nábojů

7.1 Fyzikální vlastnosti

7.1.1 Rozměry

Předepsané rozměry náboje 27 x 145 mm jsou uvedeny na obrázku A.1 v příloze A.

7.1.2 Hmotnost

a) náboje (516 ± 10) g;

b) střely (260 ± 5) g.

7.1.3 Iniciace – elektrická

Citlivost zápalky:

a) mez spolehlivé iniciace: 18 V DC; 8 Ω.

Necitlivost zápalky:

a) mez bezpečnosti (výkon): 0,18 W (150 mA; 10 s);

b) mez bezpečnosti (energie): 1,80 J (150 mA; 10 s).

Všechny uvedené fyzikální vlastnosti jsou platné při 21 °C, včetně velikosti proudu.

Mez elektrostatické bezpečnosti: 25 kV, 500 pF, 5000 Ω.

7.1.4 Výtahová síla

Požadovaná střední hodnota síly potřebné k vytažení střely nesmí být nižší než 19 kN. Minimální individuální hodnota nesmí být nižší než 16 kN.

7.2 Funkční charakteristiky

7.2.1 Všeobecné

Zkušební zbraň

Nominovaná zkušební zbraň pro tuto municí je **letecký kanon MAUSER BK 27 mm.**

Zkušební hlaveň

Všechna měření funkčnosti se provádějí pomocí automatického zkušebního zařízení Mauser č. 4 a zkušební hlavně s drážkováním a komorou, jak je definováno na obrázku A.2, tabulce A.1 a obrázku A.3 v příloze A tohoto standardu.

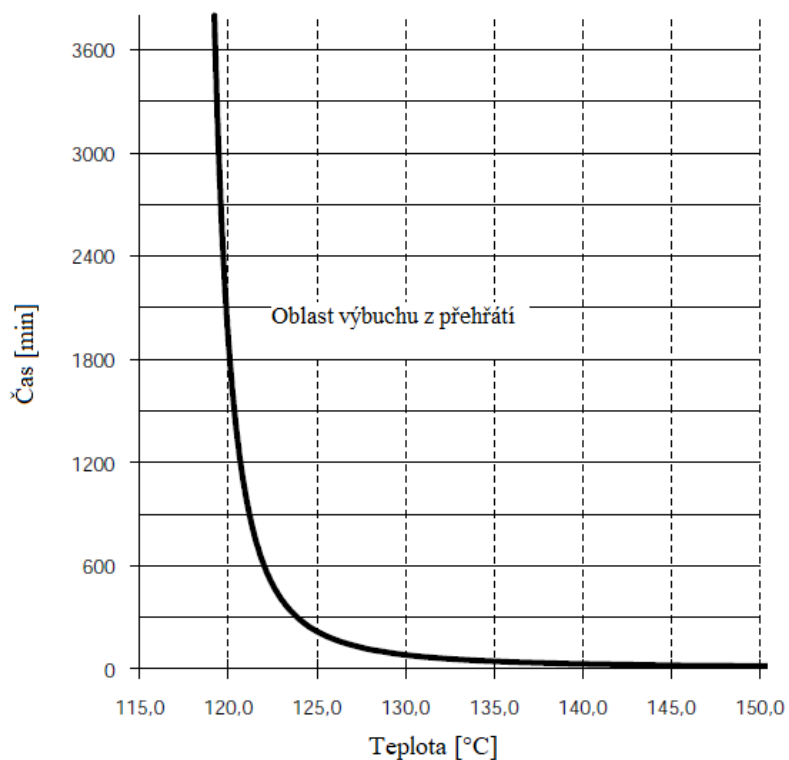
Teploty

Měření funkčnosti se provádějí s temperovanou municí. Po vyjmutí munice z temperační komory musí být munice vystřelena co nejdříve a neměla by v nábojové komoře zůstat déle než 30 sekund.

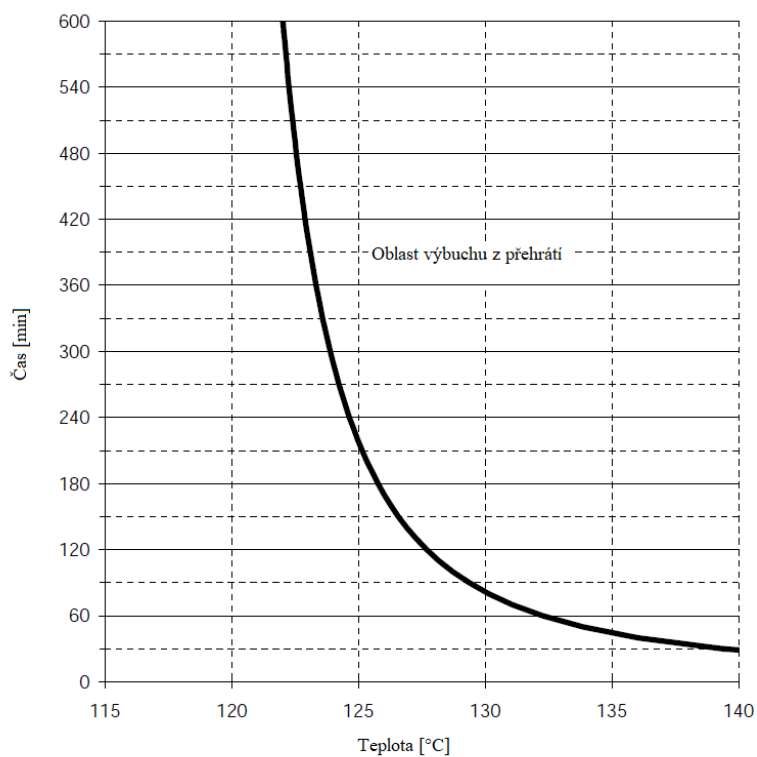
Rozsah provozních teplot

Teplotní rozsah, ve kterém se očekává, že tato munice bude fungovat, je: -40 °C až 70 °C. To je v souladu s příslušnými klimatickými kategoriemi A, B, C, jak jsou definovány v ČOS 999933 a bere se v úvahu kinetický ohřev a účinky střelby ze zbraně. Manipulace s municí je bezpečná a lze s ní střílet až do teploty 110 °C. V závislosti na provozních požadavcích lze maximální zatížení munice upravit podle křivky výbuchu z přehřátí (Cook-off) uvedené na obrázku 1 a 2.

Obrázek 1 – Hranice výbuchu z přehřátí

Obrázek 2 – Hranice výbuchu z přehřátí – část 2

7.2.2 Rychlost

Počáteční rychlost střely musí být v rozmezí definovaném v tabulce 1.

Tabulka 1 – Hodnoty počáteční rychlosti střely

Teplota		Střední počáteční rychlost střely	Směrodatná odchylka
Vysoká	(70 ± 2) °C	Bez požadavku	Bez požadavku
Okolní	(21 ± 2) °C	1025 m/s ± 10 m/s	< 10 m/s
Nízká	(-40 ± 2) °C	Bez požadavku	Bez požadavku

7.2.3 Tlak plynů

Všechna měření tlaku plynů musí být provedena piezo-elektrickými snímači. Všechny tlakové podmínky musí být v souladu s ČOS 102501.

Tlak plynů v nábojové komoře

Tlak plynů za extrémních provozních podmínek +3 sd ve všech bodech v rozsahu provozních teplot musí být menší než 530 MPa (maximální provozní tlak, který musí být nižší než maximální dovolený tlak systému).

Maximální dovolený tlak střely

Maximální dovolený tlak střely musí být větší než 530 MPa.

Tlak na ústí hlavně

Ve všech bodech v rozsahu provozních teplot střední tlak na ústí hlavně musí být nižší než 45 MPa. Maximální individuální hodnota nesmí překročit 50 MPa při 21 °C.

7.2.4 Doba výstřelu

Tabulka 2 – Doba výstřelu

Teplota		Jednotlivé náboje	Střední doba výstřelu	Směrodatná odchylka
Vysoká	(70 ± 2) °C	Bez požadavku	Bez požadavku	Bez požadavku
Okolní	(21 ± 2) °C	< 4,1 ms	< 4,1 ms	Bez požadavku
Nízká	(-40 ± 2) °C	Bez požadavku	Bez požadavku	Bez požadavku

7.2.5 Přesnost

Rozptyl na terči

Při střelbě ze zkušební hlavně při teplotě 21 °C ve vzdálenosti do 1000 m nesmí výběrová směrodatná odchylka rozptylového obrazce překročit 0,025 mm vertikálně nebo 0,025 mm horizontálně.

Doba letu

Při střelbě ze zkušební hlavně při teplotě 21 °C ve vzdálenosti 1000 m musí být doba letu 1,182 s, přičemž výběrová směrodatná odchylka doby letu nesmí překročit 2 %. (Pokud atmosférické podmínky neodpovídají podmínkám mezinárodní standardní atmosféry lze použít opravy, pokud jsou známe).

Bod dopadu

Při střelbě ze zkušební hlavně při teplotě 21 °C ve vzdálenosti 1000 m nesmí střední bod zásahu ve vztahu k referenčnímu náboji překročit ± 1 m.

7.2.6 Stabilita

Střela vystřelená z hlavně blízké hranici opotřebení (4. čtvrtina její životnosti), musí být stabilní v rozsahu provozních teplot až do vzdálenosti 200 m. V tomto bodě musí být delší osa elipsy průrazného otvoru v rovině určené podélnou osou střely menší než 40 mm.

7.2.7 Vzdálenost odjištění zapalovače

Vzdálenost odjištění zapalovače při všech teplotách v rozsahu provozních teplot musí být:

- a) **Minimum:** zapalovač se nesmí odjistit do 15 m od ústí hlavně;
- b) **Maximum:** všechny zapalovače se musí odjistit do 50 m od ústí hlavně.

7.2.8 Charakteristika stopovky

Střely se stopovkou musí vytvářet plynulou stopu viditelnou za dne po celou dráhu hoření stopovky z míst v blízkosti zbraně.

Stopovka musí dosáhnout plné svítivosti, jakmile opustí ústí hlavně zbraně a udržovat svítivost až do vzdálenosti 1500 m.

7.2.9 Opotřebení hlavně

Opotřebení standardně vyrobené hlavně závisí především na použitém střelivu a režimu střelby. Nově zavedená munice s odlišnou vnitřní balistikou musí být zkoušena z hlediska opotřebení hlavně podle vnitrostátních předpisů a provozních požadavků.

7.2.10 Funkce zbraně

Munice a články nábojových pásů při střelbě z nominované zkušební zbraně musí umožňovat, aby zbraň pracovala s kadencí 1700 +100–150 ran/min a v rámci výkonových specifikací zkušební zbraně v celém rozsahu provozních teplot.

7.2.11 Výbuch z přehřátí (Cook-off)

Náboje musí vydržet při teplotě 120 °C po dobu 10 hodin bez samovolné iniciace, pyrotechnické funkce nebo výbuchu. Viz obrázek 1 a 2.

7.3 Provozní prostředí

7.3.1 Klimatické podmínky

Munice musí být schopna být:

- a) uložena v klimatických kategoriích A2, C1, jak jsou definovány v ČOS 999933 pro $A2 \geq 60$ dní v závislosti na podmínkách skladování; $C1 \geq 10$ let;
- b) použita v klimatických kategoriích A2, C1, jak jsou definovány v ČOS 999933 pro $A2 \geq 60$ dní; $C1 \geq 6$ měsíců.

7.3.2 Balení

Zabalená munice

Zabalená munice nesmí umožnit vniknutí:

- a) vody v podmínkách silného deště, jak je definováno v ČOS 999905, Metoda 310 – DĚŠŤ A VODOTĚSNOST;
- b) prachu nebo písku, jak je definováno v ČOS 999905, Metoda 313 – PÍSEK A PRACH.

Zabalená munice musí být bezpečná při:

- a) základní přepravě a při vibracích upevněného nákladu, jak je definováno v ČOS 999902, Metoda 401 – VIBRACE, Postup I, II, III;
- b) pádu z výšky 2 m, jak je definováno v ČOS 999902, Metoda 414 – MANIPULACE, Postup I.

Rozbalená munice

Rozbalená munice musí být i nadále funkční dle specifikace po:

- a) vystavení působení solné mlhy po dobu 24 hodin, jak je definováno v ČOS 999905, Metoda 309 – SOLNÁ MLHA;
- b) ponoření do vody po dobu 1 hodiny, jak je definováno v ČOS 999905, Metoda 309 – PONOŘENÍ;
- c) vystavení nečistotám (olej, maziva atd.);
- d) pádu z výšky 1,5 m, jak je definováno v ČOS 999902, Metoda 414 – MANIPULACE, Postup I;
- e) opakovaném průchodu zbraňovým systémem – 3 x.

7.3.3 Elektrické prostředí

Zabalená a rozbalená munice nesmí reagovat na elektrické prostředí specifikovaném v ČOS 051627, ČOS 999935.

8 Charakteristiky nábojového pásu a jeho článků

8.1 Nábojový pás

Zkroucení nábojového pásu	16 nábojů $\geq 180^\circ$
Tahová síla pro rozpojení nábojového pásu ve směru podávání	$> 700 \text{ N}$
Pevnost v tahu	$\leq 540 \text{ N/mm}^2$
Rádus v poloze dna nábojnic do středu kruhu	max. 320 mm
Rádus v poloze špičkami střel do středu kruhu	max. 120 mm

8.2 Článek nábojového pásu

8.2.1 Rozměry

Předepsané rozměry nábojového pásu pro náboje 27 x 145 mm jsou uvedeny na obrázku B.1 v příloze B.

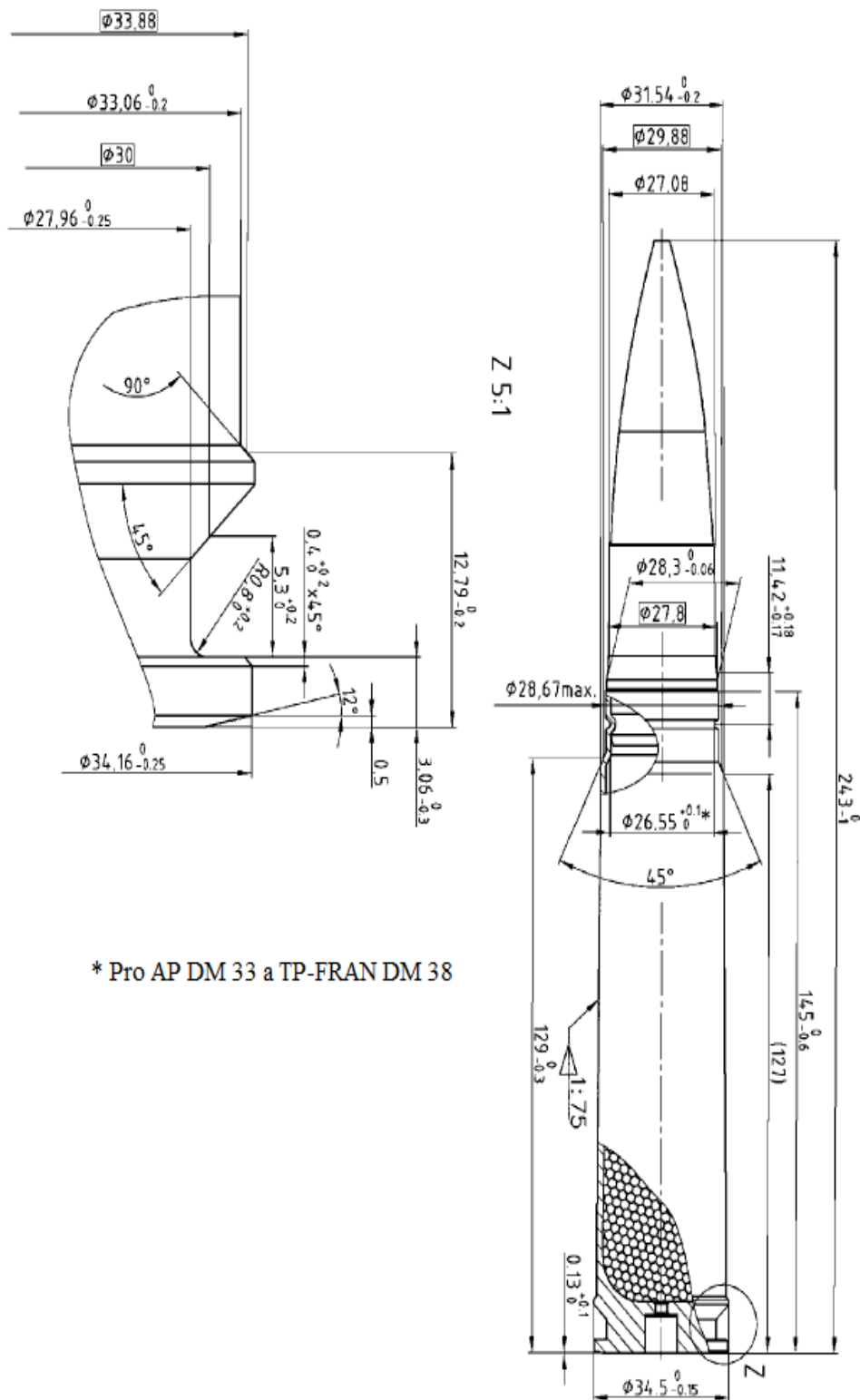
8.2.2 Hmotnost

Průměrná hmotnost jednoho článku nábojového pásu je 69 g.

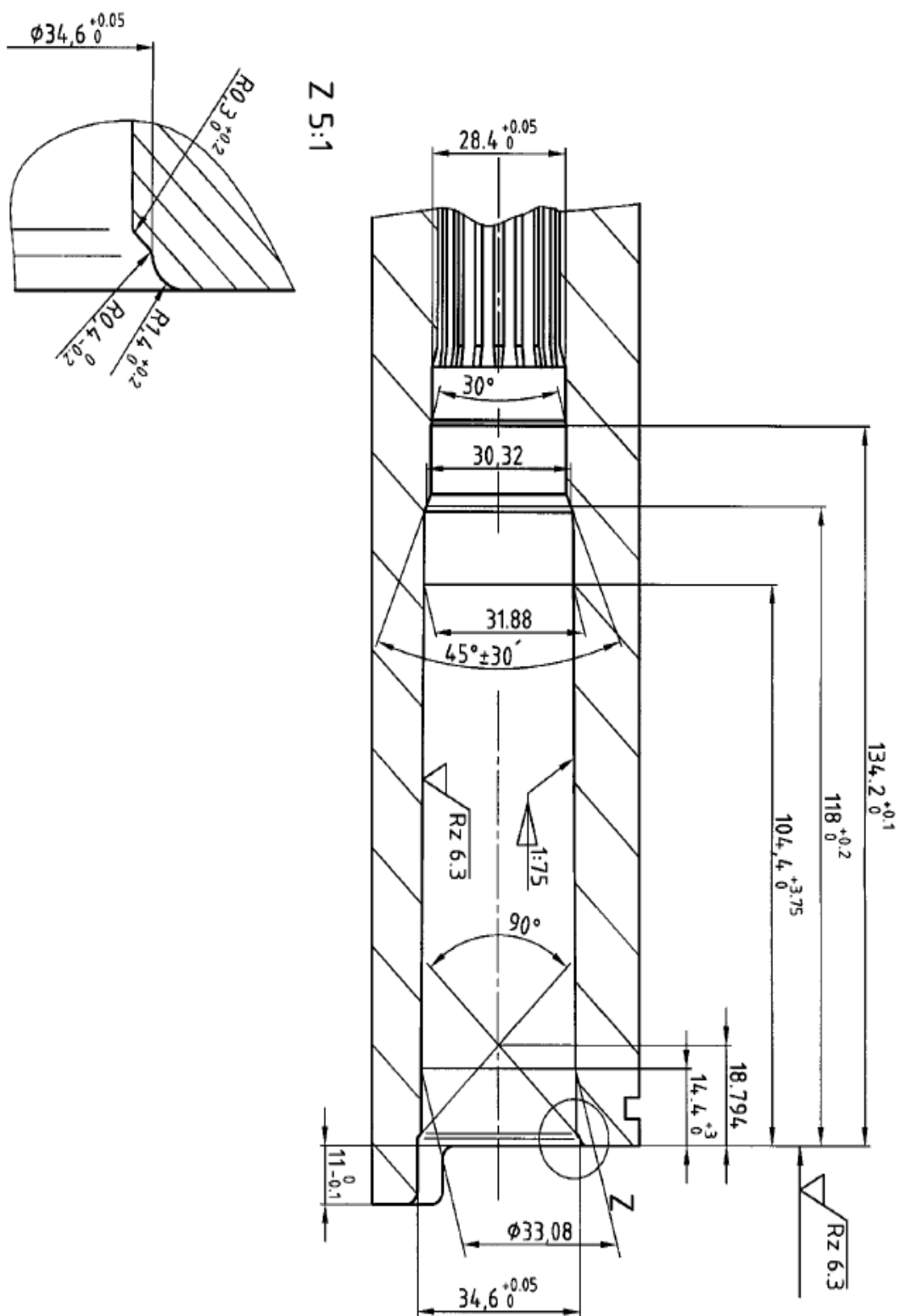
PŘÍLOHY

Příloha A
(informativní)

Charakteristiky náboje 27 x 145 mm

OBRÁZEK A.1 – Náboj 27 x 145 mm

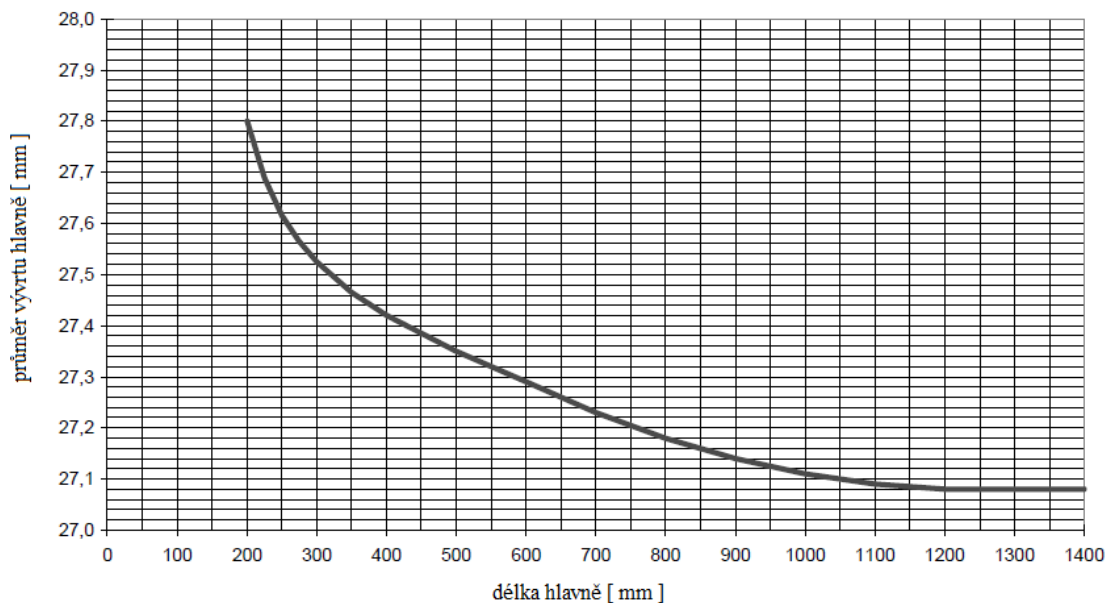
OBRÁZEK A.2 – Styčné plochy mezi zbraní a nábojem

Příloha A
(informativní)

Tabulka A.1 – Hodnoty pro vyhodnocení opotřebení hlavě

Pozice měření [mm]	200	225	250	275	300	350	400	500	600
Hranice pro vyřazení / Průměr vývrtnu hlavě [mm]	27,800	27,690	27,615	27,565	27,525	27,465	27,420	27,350	27,290

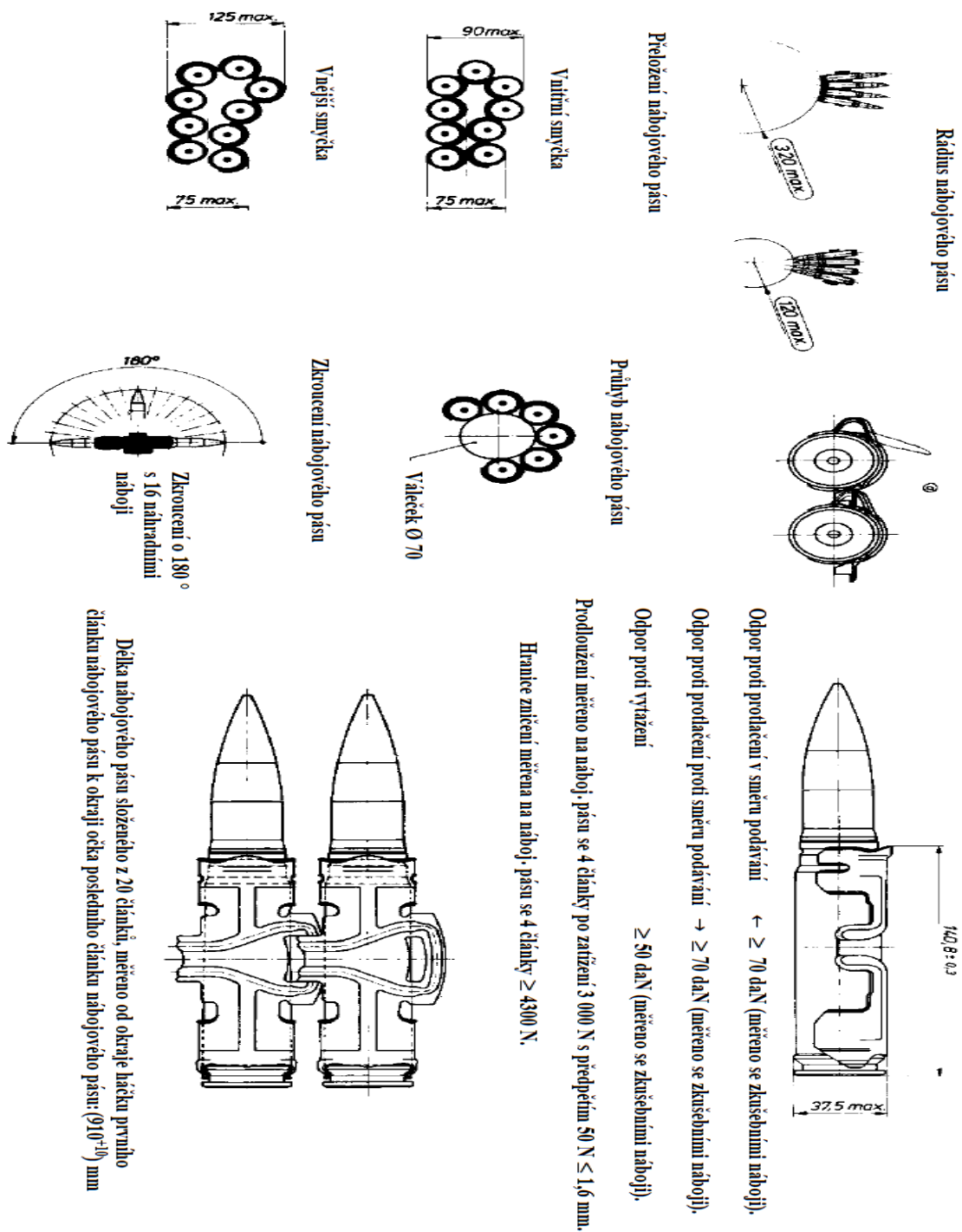
Pozice měření [mm]	700	800	900	1000	1100	1200	1300	1400
Hranice pro vyřazení / Průměr vývrtnu hlavě [mm]	27,230	27,180	27,140	27,110	27,090	27,080	27,080	27,080

OBRÁZEK A.3 – Zkušební hlavě – Graf hodnot pro vyhodnocení opotřebení hlavě

Charakteristiky nábojového pásu a jeho článků pro náboj 27 x 145 mm

OBRÁZEK B.1 – Charakteristiky nábojového pásu a jeho článku

(VOLNÁ STRANA)

(VOLNÁ STRANA)

Účinnost českého obranného standardu od: **9. září 2021**

Změny:

Změna číslo	Účinnost od	Změnu zapracoval	Datum zapracování	Poznámka

Upozornění: Oznámení o českých obranných standardech jsou uveřejňována měsíčně ve Věstníku Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví v oddíle „Ostatní oznámení“ a Věstníku MO.

V případě zjištění nesrovnalostí v textu tohoto ČOS zasílejte připomínky na adresu distributora.

Rok vydání: 2021, obsahuje 10 listů

Distribuce: Odbor obranné standardizace Úř OSK SOJ, nám. Svobody 471/4, 160 01 Praha 6

Vydal: Úřad pro obrannou standardizaci, katalogizaci a státní ověřování jakosti
www.oos.army.cz

NEPRODEJNÉ
